

ANONIMÁ
ra Arad *
RSASÁG
Telefon 758

lapokat
és vasal
kalaposmester,
utca 21. Redout.
ek is eszközöltetnek!

Ékszerárnyár
Ferdinand 12. szám
Sürgöny: Jovaera, Cluj
s, nagykereskedés
Arany, ezüst és
platinaberállítás
órákban, valamint kincsezt
nagy lerakat.
elárusítóknak!

Engros
ér) 40. Babos-palota
chfeld és Társa aradi cég
as z t é k !
Rador 921

MISSLER

Bréma-
Amerika

y is elegánsan berendezett
arul és németül beszélnek.
Díjtalan tájékoztatás
ete:
ennek fiókjai:
nd 4.
nycim: Menetjegyiroda
e.
Cernăuți
3., Botinianeau-házban

RENZ
ADA GILANYI 6
Elvállaljuk minden-
vidéken is eszközöljük
Rador

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ
HIVATAL ÉS NYOMDA

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop, (Brassai-utca) 10

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 97,
Ts. N. Sz. — — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ESZÉK-POLITIKAI-NAPILAP

Cluj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 9. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5684. Sebeth 8 * 1924 január 14 Hétfő

ELŐFIZETÉSI ARAK

Romániában	
Egész évre	— 620
Félévre	— 320
Negyedévre	— 170
Egy hónapra	— 60
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 3 lej	Bukarestben — 3.50
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 25 ct
Egy szám	— 1.50 ct

A belgrádi „eszmecsere“

Egyszerű „eszmecsere“ jelzik a kisan-
tant államainak vezetői férfiai a belgrádi kon-
ferenciát és ezzel már meg is határozzák jelen-
tőségét. Azokra a nagy kérdésekre, melyek a
világot politikai foglalkoztatják, közvetlen és nyílt
elhatározással nem fog befolyani a belgrádi ta-
nácskozás. A kisanant eddigi összetartásának
tulajdonképeni magyarázata, hogy elhatározó
lépések helyett megegyeznek a diplomáciai esz-
mecserevel, amely mögött tulajdonképen ál-
landó felfigyelés és állandó készlet rejtezik.
A kisanant óvatosan kerülgeti, hogy nyílt
állásfoglalással beleavatkozzék abba a harcba,
amely immár a nagyantantot csak névlegessé
teszi és annak két hatalmasságát, Angliát és
Franciaországot szembeállítja egymással.

Talán soha se volt annyira szükség a kisan-
tantnak az eszmecserebe való burkolózásra,
mint most, amikor új, talán világtörténelmi
fordulatot várnak Ramsay Macdonald kor-
mányra jutásától. Bizonyos ugyanis az, hogy a
következő napok nagy problémája Oroszország
elismerése és ezzel az európai egyensúly, vagy
talán még helyesebben a reakció és a radikális
előrehaladás egyensúlyának helyreállítása lesz.
Valószínű, hogy ebben a kérdésben a nagy-
antant államai sokkal hamarabb jutnak meg-
egyezésre és éppen az orosz kérdés lesz az,
amely majd a belső ellentétek sokasága folytán
a kisanant egyelőre csak is eszmecsere-harom-
niáját megbontja. Ma még korainak látszik a
kisanant államainak állásfoglalása ebben a kér-
dőben, hiszen a kisanant államainak van rá
ideje és az érdeke is, hogy Oroszország
belső harcának előését bevárja. Ma Trocki
irányzata, ki a demokráciát a militarizmussal
igyekezik egyesíteni, harcban áll azaz az
irányul, mely engedményekre egyáltalán nem
hajlandó. Viszont a kisanant államainak meg-
kell fontolni, hogy nemcsak a harc kime-
netelét kell bevárniuk, de az a bizonyos dip-
lomáciai kényszerudvariasság, melyet a mos-
tani francia-cseh egyezmény támogat az: pa-
rancsolja, hogy Franciaországnak engedjék át
a majd kialakuló új helyzet tisztázását. Így
tehát csak rövid idő kérdése, hogy a kisanant
miképpen követi nyomon a két nagyhatalom
állásfoglalását. Bizonyos azonban, hogy minden
államnak más és más érdeke van ebben a kér-
dőben és mindegyik a maga szempontjainak figye-
lembentartásával kívánja ezt a nagy problé-
mát a maga számára megoldani. Különösen
áll ez Romániára, mely már is hangsúlyozza,
hogy az orosz kérdésben egyetlen nagy- és kisan-
antantbeli állam támogatását sem fogadja el.

Másik kérdéskomplexum: a magyar köl-
csön problémája. Itt azonban a helyzet meg-
fordított, amennyiben a kisanant állásfoglalása
feltétlenül döntő-úly lesz Párisban és London-
ban. A belgrádi konferenciának talán ez lesz
az egyedüli problémája, melynek megoldásában
az eszmecsere túl, a tényleges állásfoglalás
jut el. Hogy milyen lesz ez az állásfoglalás, e-
pillanatban kétséges. Bizonyos az, hogy Ro-
mánia lesz a hangvívó és a budapesti megszáll-
lás jogi megítélésében maga részére igyekezik
majd megnyerni a vele szövetséges államokat.
A belgrádi döntés eredményét Londonban fog-
ják eszkomptálni és igen valószínű az is, hogy
a finanszempontok el fogják hallgattatni a
Labour Party tulajomó többségének azt a kö-
vetelést, amely mély beleavatkozást jelentene
Magyarország belügyeibe.

A belgrádi konferencia harmadik nagy
problémája: a jóvátétel kérdése alig juthat el
az eszmecsereig is, hiszen a kisanant egyik
állama se hajlandó beleavatkozni abba a nagy
harcba, mely Anglia és Franciaország között e
kérdésben folyik. A jóvátétel ügyében a dip-
lomáciai rason egyformán parancsol Bukares-
tben, Belgrádban és Prágában és a parancs az:
nyugodtan bevárni a fejleményeket.

E három kérdés körül forognak a bel-
grádi tanácskozások, vagy legalább is e három

probléma kerül a diplomáciai játék belgrádi
színpadának nyílt színére. A külisszák mögött
azonban garmadával állanak a házi kérdések
elsősorban — Görögország ügye. Most már nem
is probléma többé, hogy a kisanant eddigi
rendjét új államok felvétele megbontja. Ugyan-
csak a külisszák mögé tartozik Jugoszlávia és
Bulgária viszonyának ügye. Eddig ugyanis a
kisanant államai csupán a saint-germaini és a
trianoni szerződést garantálták köcsönösen egy-
másnak, viszont most Jugoszlávia azt fogja kö-

vetelni, hogy a neuillyi szerződést is bevonják
e kölcsönös garancia körébe és Törökországot
kötelezzék ennek feltétlen betartására. Valószínű,
hogy ezek a belső problémák sokkal nagyobb
izgalmat fognak kiváltani, mint a világpolitika
nagy kérdései. Bármilyen eredményeket hoz is
azonban a diplomáciai eszméinek ez a belgrádi
csereakciója, a közvélemény teljesen elvesz-
tette érzékét az ilyen diplomáciai összejövete-
lek iránt és a belgrádi tanácskozásokat válto-
zatlan és érthető fásultság kíséri.

Megmentik a kisanant egységét

Románia maga akarja rendezni viszonyát Oroszországgal. Nem hoznak fontos
határozatot a Belgrádban. Benes nyilatkozata Csehszlovákia magatartásáról.
Prágában lesz a kisanant legközelebbi konferenciája.

(Belgrád, január 12. Uj Kelet tudósítójától.)
A belgrádi konferenciának csütörtökön délután volt
megnyitó ülése, amelyen Pasics elnökölt. Az üle-
sen a nemzetközi helyzet került megbeszélés alá
és ugy Pasics, mint a három külügyminiszternek
az a véleménye, hogy a kisanantnak továbbra is
támogatnia kell azokat a politikai irányzatokat,
amelyek a békeszerződések fentartását és a béke
konszolidációját kívánják.

Benes az újságíróknak kijelentette, hogy a
belgrádi konferencia nem fog különleges határozat-
okat és szenzációs határozati javaslatokat hozni,
csak eszmecsere fog folytatni az európai po-
litikai problémákról. Ezek között

különösen érdeklő a kisanantot Anglia magatartása

a jóvátételi kérdésben. Napirenden szerepel továbbá
a magyar kölcsön, az orosz probléma és a balkáni
ügyek. Ami az orosz problémát illeti, Csehszlovákia
gazdaságilag igen érdekelve van, tekintetbe kell
azonban vennie Románia különleges helyzetét és
ezért a kisanant számot is fog vetni ezzel a
helyzettel.

Benes végül kijelentette, hogy a kisanant
legközelebbi konferenciája Prágában lesz.

Belgrád, jan. 12. A belgrádi konferencia
Oroszországra vonatkozólag valószínűleg nem hoz
semmilyen határozatot, hanem csupán általános alap-

elveket fog leszegezni, mert — miként Benes az
újságíróknak kijelentette —

mindegyik államnak más érdekei vannak Oroszországgal szemben.

Az általános vélemény is az, hogy Románia kívánja
a megegyezést Oroszországgal, de a nagy- és kisan-
antant államainak beavatkozásának mellőzésével Ro-
mánia saját érdekeinek megfelelően. Duca román
külügyminiszter tekintélye a konferenciából meg-
erősödve fog kikerülni, ha az elfogadja Románia
álláspontját az orosz kérdésben és megerősíti Közép-
európára vonatkozó szolidaritását.

Bukarest, jan. 12. Mussolini félhivatalos lapja,
a „Corriera Italiano“ terjedelmes cikket közölt arról

a veszedelemről, mely Romániát fenyegeti

a francia-csehszlovák egyezmény aláírása esetén.
A cikkíró szerint Romániának csak egy jövője lehet
gazdasági és politikai szempontokból: a Magyar-
országgal való szoros együttműködés. Ez a célja
Olaszországnak is.

Budapest, jan. 12. A félhivatalos Magyar
Távirati Iroda jelenti, hogy a belgrádi konferen-
cián a három országot érdeklő külpolitikai kérdé-
sekben teljes megegyezés jött létre. Még csak a
magyar-kérdés van hátra s ebben a kérdésben Be-
nes nyilatkozatában azt a reményét fejezte ki, hogy
újabb nehézségek nem fognak felmerülni.

Franciaország rokonszenvez Macdonalddal

A munkáskormány jóviszonyt akar a franciákkal. Csak reformokat és nem
forradalmat. A fascista ki akarják venni Macdonald híveit a parlamentből

(London, január 12. Az Uj Kelet tudósítójától.)
Az egész angol közvélemény Ramsay
Macdonald programbeszédének hatása alatt áll.
A „Manchester Guardian“ markánsnak mondja
Macdonald beszédét és a munkáspárt becsüle-
tes idealizmusát dicséri. A lap megállapítja,
hogy a munkáspárt szelleme nem forradalmi,
hanem csak reformokban akar megnyilvánulni.
Az „Evening New“ és az „Evening Standard“
attól taranak, hogy Macdonald, aki mint az
angol Kernsky beszélt, nem lesz képes mér-
sékelt programját megvalósítani. Híveinek ra-
dikális csoportjai arra fogják kényszeríteni,
hogy tülk ladja önkítzte céljait s ha a pol-
gári párok akkor majd meg akarják bukztatni
a kormányát, a munkáskabinet aligha lesz haj-
landó lemondani.

Az a lehetőség, hogy az alsóházban való
leszavaztatása esetén a munkáskormány

nem fogja levonni a konzekvenciákat,

egy fascista összejövetelből indult ki, melyet
tegnap este tartottak Londonban. Ezen a
fascista gyűlésen egy ősrégi konzervatív és
németfaló képviselő büszkén kijelentette, hogy
a fia tiszt a skót gárdában s neki gyönyörű-
ségére fog szolgálni, ha Macdonald leszavazta-
tása esetén fia és annak katonái segítségével a
munkáspártot kikergetheti a parlamentből.

Franciaország szimpatizál Macdonalddal

Páris jan. 12. Macdonald programbeszéde
jó benyomást tett francia hivatalos körökben.
A munkáskormány kijelentéseit megnyugtatóknak
tekintik és kiemelik, hogy Macdonald tapinta-

tosan elkerülte a határozott állásfoglalást bár-
melyik irányban is, hanem mindkét oldal felé
nyitott ajtót hagyott. Párisban azt hiszik, hogy
Angliában a munkáskormánynak sokkal nagyobb

akadályokkal kell majd megküzdenie,

mintha Franciaországban alakulna egy szoci-
alista kabinet. Macdonald külpolitikájáról a
„Temps“ azt írja vezércikkében, a munkásve-
zérek érdeméül kell tudni azt is, hogy nem
helyezkedett merev álláspontra, hanem lehető-
sé et nyújtott az opportunus megegyezés szá-
mára. A lap mindvégig erős szimpátiával ír
Macdonaldról, aki programbeszédében kijelen-
tette, hogy minden állam között Franciaország
az első, mellyel fenn akarja tartani a jóvi-
szonyt. Ezt külön is aláhuzza a francia félhi-
vatalos, mely imponáló objektivitást lát Mac-
donalddal abban a kijelentésében, hogy senki
se várjon csodatételeket a munkáskormánytól.

Az ironikus „Figaro“

A kissé ironikus „Figaro“ a következőket
írja: „Ramsay Macdonald olyan programot
adott, mely mindenkit örömmel kell hogy el-
töltön. Egész egyszerűen mennyországot akar
teremteni a földön. Az a terve, hogy mind-
háborus veszedelmet megszüntessen és a béke
templomává avassa a népszövetséget, kitűnő
eszmé. Csak azt kellene még mondania, hogy
a szándékát miképpen akarja megvalósítani. Azt
mondja: Békét akarok“. rdekes volna meg-
kérdezni, melyik békére gondol. Semmi sem
könnyebb, mint egy szép programbeszédet tar-
tani. A nehézségek csak akkor következnek,
ha a beszédnek vége és cselekvésre kerül a sor.“

Napi harmincötezer kilométerrel csökkentik a vasúti forgalmat

Uj borzalmas vonatösszeütközés öt halottal és számos sebesülttel. A tüzelőanyag hiánya okozza a vasúti katasztrófákat. Bizalmas értekezlet a közlekedésügyi minisztériumban

(Bukarest, január 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap délelőtt Caracal vasúti állomáson borzalmas összeütközés történt. A 276. számú személyvonat hibás váltóállítást követően teljes gőzzel belerohant az állomáson veszteglő 1227. számú tehervonatba. Az összeütközés olyan vehemens erővel történt, hogy a személyvonat

podgyáskocsija és két első kocsija pozdorjává zúzódtott.

A tehervonat négy első vagonja teljesen összetört és súlyosan megsérült mindkét vonat mozgonyája is. A caracali állomásfőnök az összeütközés után nyomban telefonértesítésbe lépett a bukaresti pályaudvarral, ahonnan több orvos és mérnök nagyszámu munkással és nagymennyiségű kötszerrel segélyvonaton a helyszínre indult. A caracali állomásfőnök még a segélyvonat megérkezése előtt saját hatáskörében hozzákezdett a mentési munkálatokhoz, ami azonban a rendelkezésre álló munkások csekély száma miatt csak nagyon nehezen haladt előre. Az első három súlyosan sebesült, akit a romok közül kiszabadítottak,

orvosi segély híján az állomási személyzet szemeláttára halt meg.

Az állomási személyzet tehetetlenül állta körül a borzalmas kinokat szenvedő haldoklókat, de képtelenek voltak orvosi segélyt nyújtani, vagy legalább haláluk kiját enyhíteni.

Két és fél órával az összeütközés után végre berobogott a bukaresti segélyvonat, amelynek megérkezése után nagy apparátussal láttak hozzá a mentési munkálatokhoz. A mentés során husz súlyosan és tizenkét könnyebben sérült utast szabadítottak ki a romok közül. A sebesülteket a helyszínen részesítették első orvosi segélyben, majd mindnyájukat a bukaresti Eforia kórházba szállították, ahol ma délelőtt a gondos orvosi kezelés dacára *Jana Precop hadiöveggy és Ch. Popescu egyetemi hallgató meghalt.*

A hivatalos vizsgálat megejtése után

letartóztatták a személyvonat mozgonyvezetőjét,

aki a vizsgálat adatai szerint a szabályos menetidőnél tizenegy perccel korábban érkezett be

az állomásra. Az állomás személyzete, amely nem volt elkészülve a személyvonat korábbi beérkezésére, nem tette szabaddá az utat és így történt meg a szerencsétlenség.

Redukálják a vasúti forgalmat

A caracali összeütközés újra eggyel szaporította a CFR-összeütközések mérhetetlen számát. Az utóbbi időben óriási arányokat öltött vonatkésések és a vasúthálózat állandó romlása sürgős intézkedésekre ösztönözte az illetékes köröket.

A közlekedésügyi miniszter különösen a caracali összeütközés hatása alatt megbeszélésre hívta össze a vasutak technikai főszemélyzetét, hogy megvitassák a már súlyos gazdasági válsággal fenyegető vasúti mizériák orvoslásának módjait.

Az értekezlet bizalmas jellegű volt, így annak lefolyásáról csak a kiszivárgott hírek alapján számolhatunk be. Eszerint az értekezlet megállapította, hogy a rendetlen vasúti közlekedésnek és a nagyszámu összeütközésnek és egyéb vasúti szerencsétlenségnek

a tüzelőanyag hiánya a legfőbb oka.

A vasutakat csak a legnagyobb nehézség árán tudják a kellő mennyiségű tüzelőanyaggal ellátni és így érthető, hogy a vasúti katasztrófák állandóan napirenden vannak, mert a tüzelőanyag hiánya miatt teljesen felborul a vonatok menetrendszerű közlekedése.

Az értekezleten aggasztó hangok hallatszottak a vasúti személyzet csekély javadalmozása miatt és az értekezleten megjelent mérnökök egyrésze ebben a körülményben is feltalálni véli a vasút-dezorganizáció egyik sarkalatos okát.

Az értekezlet végül is megállapította, hogy a CFR. vonatok 140.000 kilométert kell befussanak naponta, amire 4000 tonna szenet van szükség. Tekintettel arra, hogy a CFR. maximum 3000 tonna szenet tud a vasutak rendelkezésére bocsátani, elhatározták, hogy

a vasúti forgalmat napi harmincötezer kilométerrel csökkentik.

A közlekedésügyi miniszter megbizta a bukaresti vasúti vezérigazgatóság menetrendi előadóit, tegyen javaslatot, hogyan lehet a forgalom csökkentését a legracionálisabb módon végrehajtani.

A vasúti forgalom csökkentése mérhetetlen károkat jelent nemcsak az állam számára, de az ország közgazdasági életére is és így ehhez az intézkedéshez még a legvégső esetben sem lett volna szabad az illetékes köröknek nyulni.

Százhatvankétezer korona egy páholy Budapesten

Tapolczay Dezső a Fővárosi Operaszínház igazgatója a Pompadouról, Fedák Sárirol, a Mézeskalácsról, a színhazi konjunkturáról és Kolbay Ildikóról

(Kolozsvár, január 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tapolczay Dezső, a budapesti Fővárosi Operettszínház igazgatója, Nagy Jenő, a Fővárosi Operettszínház főigazgatója kiseretében tegnap Kolozsvárra érkezett. A jónévű direktor a budapesti színházi viszonyokról a következőket mondotta munkatársainknak:

— Budapest legnagyobb sikere ma a Pompadour. Fedák Sári életének legnagyobb sikerét aratta ebben az operettben, ez a siker felülmúlja a János vitézbeli sikerét is. Olyan óriási a jelezésvétel, amilyenre még a konjunktúra legvadabb napjaiban sem volt példa, úgy hogy szó sincs még új bemutató kitűzéséről. Lehet, hogy a Pompadour végig kitölti egész szezonunk műsorát. Hogy ezután mi következik, nem tudom, három darab között kell hazaérkezésem után választani. Nagy sikere volt a Király Színházban Emőd Tamás és Szirmay Albert darabjának, a Mézeskalácsnak is.

— Általában azonban a színházak kezdenek rosszul menni, a színházi konjunktúra lefelé haladó tendenciát mutat. Az egész város, így a színház is, ki van téve a tőzsde hullámozásának, amelyet azonnal megérez. Éppen azért nem beszélhetünk színházi konjunkturáról, mert az szoros összefüggésben van a tőzsdei konjunkturával, csak tőzsdei konjunkturáról lehet beszélni.

— A helyi árak bizony elég magasak. Egy elsőrendű zsoltye ára nálunk harminckétezer korona, egy páholy százhatvankétezer koronába kerül. Ennek arányában természetesen a színészek fizetése is na y numerusokat mutat, egy kardalos ötszázhatvanezer koronát kap, a magánszereplők gázsija egymillió és harmincmillió között van.

— Janovics direktor működését elismeréssel figyelem. Társulata elsőrangú, nagyon figyelemreméltó előadásokat láttam.

— Hogy körutamnak lesz-e konkrét eredménye, hogy szerződtek-e valakit, még nem tudom. Utazásom alatt összegyűjtöt impresszióimat és hazaérkezésem után küdöm szét az esetleges meghívásokat. Kolbay Ildikót nem hallottam énkelni, azonban mindenki úgy nyilatkozik róla, mint Budapest nagy nyereségéről.

Egy zsidósors

Regény. Dán nyelven írta Méir Aárón Goldschmidt

Egy hosszú óra mulott el, melyet gyötrelmes félelemben töltött el minden egyes szó miatt, amelyet odabent esetleg váltottak.

Tekintetében bizonyára benne ült lelkének gyötrelme, mert később Thóra odalépett hozzá, gyöngéden megszorította kezét és könnyel telt szemmel nézett rá. Abban a pillanatban már el is tüntek Jákob gyöttrődései, — egy pillanatra. Mert a következő pillanatban már azt mondta magában: meddig fog becsülést és szerelmet érezni tudni a zsidóval szemben, akit saját hajlékában övéi üldöznek?

Vacsoránál Jákobnak a néni mellett mutattak helyet, mintha valami közeledést kívántak volna megkísérelni közöttük. De az első szó, melyet a néni hozzá intézet, az volt, hogy: — Na, annak már igazán örülök, hogy mégis csak eszik a mi főzünkből.

Kevéssel utóbb barátságosan fordult hozzá, kérdezősködött szülőföldje felől, vizsgái felől, stb. Hogy pedig Jákob mindezekről a dolgokról sok mindenfélét elbeszélte neki, azt mondotta:

— De ugyan, mit szól az édesapja ahhoz, hogy egy keresztény leányt jegyzett el?

Jákob még tudott annyira uralkodni magán, hogy valami kitérő választ adhatott, de alapjában véve úgy érezte magát, mintha kinpadra feszítették volna. Éveket adott volna életéből, ha el tudta volna hallgattatni ezt a nyelvet, ha meg tudta volna akadályozni, hogy ne nyilazza széjjel méreggel átitatott szavait, amelyeket az egész társaság magába szitt. Érezte, hogyan fő a belsejében robbanó nagy őrvongás és mint gőzölög benne az izzó gyűlö-

let mindazok ellen, akik ezeket a szavakat hallották, de különösen ő ellene, aki e szavakat kimondotta.

De a nő már — egyaránt természetesen és egyaránt ügyesen, — az asztalnál ülök egy másikával ereszkedett beszélgetésbe. Általában úgy látszott, mintha sejtelné se volna arról a fájdalomról, amelyről okozott és arról a gyűlöletről, amelyet előidézett.

Végre hazaérkezett Vilmos is. Mikor meglátta nagynénjét, akinél nem egy vidám vakációt töltött, színe röpiült a nyakába. Azután, mint rendesen, Jákobnak nyújtott kezét. Jákob azonban nem bírta elfogadni azt a kezét, mely a néni kezét szeretettel szorította meg, — Vilmos köszöntését hideg „hozott isten”-nel viszabolta.

Érezte, hogy mindannyiok szeme rajta nyugszik, hogy a családi öröm megzavarójának tekintik — és ekkor valami örömféle ujongott föl benne: mert hisz öneki is sikerült valami komisszátot tenni velök, amiért hogy mind ezt nyugodtan engedték megenni rajta.

Amikor hazament, szinte kábult volt. Voltak pillanatok, amikor az egészet valami álomnak szerette volna hinni. De a következő pillanatban már újra ott állt előtte tisztán és nyomasztóan a valóság. Hogy benyitott az ajtón, keserűen mosolygott arra a gondolatra, hogy milyen vidám érzések között csukta be maga után a legutóbb.

Tizedik fejezet

Néhány nappal később a posta levelet hozott neki és amint megismerte apjának kézírását, szívét meleg, szomorú öröm töltötte el. És olvasta:

Szerelmes beni ha-jáhid¹⁾, Isten soká megtartson!

Leveledet hiánytalanul megkaptam és megtudtam belőle, hogy te, ba-avonoténu ha rabbim²⁾, eljegyezted magad egy árénak³⁾ leányával. Vajjon jól meggondoltad-e, hogy mit cselekedtél? Hallgass apádnak komoly szavára. Becsületes zsidóktól származol, minden ávót-avóténu⁴⁾, csak zsidókkal házasodtak és sohase lettek hitlenek apák istenéhez. De te mit szándékozol tenni? Mit moudana halott éd anyád, aléha-ha-salom⁵⁾, ő, aki már az Édenben van, hogy legyen malicza jósér báadénu⁶⁾, mit mondott vajjon ő hozzá, ha meg kellett volna érnie, hogy mesadéach⁷⁾ akarsz lenni minden haaré⁸⁾. Hiszen nem vagy te közönséges am haárec⁹⁾, választthatál volna menyasszonyt testvéreid leggazdagabbjai közül is. Hiszed-e, hogy boldog tudsz majd lenni egy keresztény leánnyal? Hiszed-e, hogy el tudja valaha is feladni, hogy te egy bar Jisraél¹⁰⁾ vagy? És a gyermekeid, meg tudod-e vajjon mondani, hogy mi legyen majdan belőlük? Tudod-e őket majd hitünkben nevelni? Fiam, fiam, vak vagy te, saját romlásodba rohansz és ap dat odáig juttatod, hogy haját tépi és megátkozza a saját nemzetségét.

1) „Beni-ha-jachid”: „egyetlen fiam.”
2) „Sok vétünk büntetéseképen”, vagyis isten sok bűneink miatt vert meg ezzel.
3) „Arél” nem népünköl való ember.
4) „Minden ösünk.”
5) „Nyugodjék békében.”
6) „Szerető szöszölök isten előtt.”
7) „Házasodni akarsz.”
8) „A föld lányai közül”, vagyis idegenek közül.
9) „Műveletlen ember.”
10) „Izrael fia.”

(Folyt. köv.)

Mannesmann-forrcsőveket szállít Grossmann Jenő Nagyvárad

Baross-utca 10. szám. Sürgönycim: Grossmasin. — Telefonszám 2-86

állásától, mert aláírta azt az ügyészhez intézett beadványt, melyben több felelős állásban levő ember azonosítja magát az Ebredő Magyarok Egyesületének ama tagjaival, akik ellen

az ügyész, egy Böhlen-ellenes plakát miatt, rágalmozási pert indított. Ez a plakát Ulain Ferenc és társainak letartóztatásakor jelent meg. Zilahi ellen megindították a fegyelmi vizsgálatot.

Ki ölte meg a pfalzi szeptaralista közlársaság elnökét?

A rajnai bizottság blokkálta az egész tartományt. Anglia ellenzi Poincaré beavatkozását. Németországnak átadták a francia-belga válaszigjegyzéket

(Berlin, január 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) Németországot ismét súlyos bonyodalom fenyegeti, melyből könnyen európai konfliktus lehet. A megszállott területeken levő Speyerben álarcos emberek meggyilkolták Heinz pfalzi köztársasági elnököt, a rajnai szeptaralisták egyik vezetőjét. A gyilkosság hírére Pfalzban polgárháborús jellegű zavargások törtek ki, mire a rajnai bizottság delegátusai Pfalzban olyan intézkedéseket léptettek életbe, amelyek teljesen elszigetelik ezt a tartományt. A lakosoknak tiltva van a meg nem szállt területekről Pfalzba utazniok és a Rajna-folyót átlépniök.

A pfalzi szeptaralista gyilkosság óriási feltűnést keltett Angliában. Londoni híradás szerint

az angol kormány legenergikusabban tiltakozik

az ellen, hogy a franciák a rajnai bizottságot bízzák meg a vizsgálat megejtésével, mert az angolok nézete szerint ez az ügy nem tartozik a bizottság jogkörébe, sőt az angolok más új

hatóságot sem akarnak elismerni a megszállott területen. A londoni reggeli lapok határozottan követelik, hogy a vizsgálatot Pfalzban pártatlan vizsgálóbíró folytassa le.

Párisból az a hír érkezett Londonba, hogy Poincaré már is megbízta a rajnai bizottságot a pfalzi események ügyében való vizsgálat megindítására. A francia lapok Heinz meggyilkolását a német nacionalisták művének mondják és

helytelenítik Anglia magatartását

a pfalzi kérdésben. A „Matin“ szerint éppen ez a magatartás felelős a további büntettkért. A lapok kérdezik, vajjon Curzon a külügyminiszteri székéből való távozása előtt újabb francia-angol ellentétet akar előidézni?

Páris, jan. 12. A francia-belga jegyzéket, mely a közvetlen tárgyalások megkezdésére vonatkozik, tegnap este adta át a német ügyvivőnek Perette Della-Rocca, aki a kamarában elfoglalt Poincarét helyettesítette. Peretta háromnegyedóra hosszat volt a német ügyvivőnél, akinek személyesen is kifejtette a francia válaszlásban foglaltakat.

KÖNYVEKRŐL

A piros zubbony

(Szabó Imre regénye.)

Rövid időn belül második könyvét bocsátja utnak Szabó Imre. Uj könyvének kissé romantikus címe van: „A piros zubbony“ vagy „Egy színésznő karrierje“. És valóban. Ez a kis könyv teljesen megfelel címének és rég elfeledett irodalmi stílus ízet hozza kedves közvetlenséggel. Három kis történetet foglal össze Szabó Imre új könyvében.

Bármennyire is romantikusnak hangzik és kissé sokat sejtető az „Egy színésznő karrierje“ cím, valójában ártatlan és igen kedves történet következik, mely még a leghalványabb kétértelműséggel sem lépi túl a polgári korlátokat. Viszont egyszerű, kedves életképpel festi meg a ragatbéli mulatók belső életét. Maga a miljö kényes, de Szabó Imre finom ízléssel kerül el minden olyan momentumot, ami könyvének fehérségét veszélyeztetné. A piros zubbony hősnője Kolozsvárról indul ki, hogy nagyon egyszerű ívelés után egy állandóan piros zubbonyt viselő, nemeslelkű testő oldalán találja meg a ceendes, polgári boldogságot. Szabó Imre kis történetében nem kergetik egymást a fantasztikus bonyodalmak s a színésznői karrier egyes mozzanata nem lépik túl a brettli életének mindennapiságát, ha csak az nem különöse, hogy két olyan tisztalelkű ember találkozik össze egy piszkos mulatóban, mint amilyen Szabó Imre történetének hősei. Az egyszerű, szépen tolyó történetet Szabó Imre sok melegséggel beszéli el, úgyhogy az olvasó kedves érdeklődéssel és szimpátiával kíséri a könyv minden sorát. Mi, akik Szabó Imre irodalmi ambícióit jól ismerjük, tudjuk, hogy maga az író szánatándékkal nem állított fel magának problémákat és más célja nem volt: egy pár félórán át a különösebb igényeket nem támasztó olvasót minél izléseesebben elszórakoztatni. Ez a törekvése becsülettel sikerült és egy kellemes olvasmány emlékével teszi le az olvasó a könyvet.

Hasonlóan kedves a másik két történet is. A „varázspokróc“ ot már az Uj Keletből ismerik lapunk olvasói. Kedves derűje már akkor sok hívet szerzett Szabó Imrének, de így, összefogva még jobban hat a kissé fantasztikusnak induló történet. A könyv harmadik darabja ujságíró élmény, finom, el nem leplezett szatírával.

Szabó Imre írói pályáján az új könyvének nem lesz és nem lehet különösebb jelentősége. De ezt az író nem is akarta. A téma vagy a megírás problémája helyett Szabó Imre könyvében az olvasó azt a szelid, mosolygó derűt kapja kedves ajándékkul, amelyet a mai írókban oly nagyon nélkülözünk s amire oly nagy szükségünk van, keserű, harcraos napjainkban.

Még csak annyit, hogy Szabó Imre új könyve szép és izlésees kiállításban jelent meg s így a szép könyvek kedvelőit is kielégíti vele. A könyv kiállítása a Globus érdeme. (—ly)

Geniusz

(Irodalmi és művészeti folyóirat. Szerkesztik: Franyó Zoltán és Nagy Dániel)

Geniusz címmel január elsején Franyó Zoltán és Nagy Dániel szerkesztésében előkelő folyóirat első száma hagyta el a sajtót Aradon. Az új folyóirat imponáló kultureseménye az erdélyi magyar irodalomnak, amelynek vérkeringésébe friss vért és pezsgő életet foglalt. A folyóirat első számának artisztikus tartalma, vaskos terjedelme és művészi kiállítása nyugateurópai relációkban is megállja a helyét és szerkesztőinek tölényes kulturérzékéről tesz tanúságot.

Az első szám több erdélyi poeta reprezentáns irását közli, de helyet ad a budapesti és a többi utóállamokbeli magyar írók új alkotásainak is. Juhász Gyula, Kosztolányi Dező, Földi Mihály, Mécs László és Zsolt Béla jut többek között szóhoz a folyóiratban. Nagy Dániel „Nyomorultak“ címmel értékes novellát ad. Franyó Zoltán bevezető sorai mellett, Fekete Tivadarnak Szabó Dezőről szóló írása igen érdekes. A külföldi irodalomnak az ismertetésére és a magyar irodalomnak a külfölddel való megismertetésére is gondot fordít a „Geniusz“. Ezt a célt szolgálják Franyó Zoltán remekbe vésett Baudelaire-tördítései és német Ady-átültetései.

Gazdag figyelőrovata az erdélyi irodalmi és művészeti élet minden feljegyzésre méltó megnyilvánulását szemmel tartja. Az új könyvekről beszámoló rovata komoly kritikai felkészültséggel emlékezik meg az erdélyi könyvpiac számottevő termékeiről. Különös értéke a lapnak a kitünően szerkesztett folyóirat szemléje, amellyel a kulturvilág irodalmi és művészi életébe szervesen belekapcsolódik és a nyugati államok kulturális életének mérlegével valóságos kulturmissziót teljesít. A „Geniusz“ legelső száma beszédes ígérete a lap további fejlődésének, amely hamarosan maga köré fogja gyűjteni az erdélyi írók legkiválóbbjait és így valóban fóruma lesz az erdélyi magyar irodalomnak. (j.)

Uj zsidó illusztrált folyóirat. A napokban előkelő zsidó folyóirat jelent meg Bécsben. A folyóirat címe „Das Zeit“, szerkesztője az ismert cionista író, Eugen Hoeflich. Művészi vezetői dr. Max Eisler és Hahn építész. A negyvenoldalas füzetben harmincöt reprodukciót találunk (ezek közül négy mélynyomású mellékletet) a legjobb nevű zsidó művészekről. A cikkek írói: Arthur Holtscher, Walter Eidlitz, Gronemann, Hoeflich, Neuburger tanár, Eisler tanár és Trnad tanár, Armin Wegner és mások. A folyóiratnak változatos és érdekes művészi, szépirodalmi és könyvrovata van. Tartalma és külső formája teljesen nyugati. A lapot Bécsben adják ki. Cím: Wien, I. Tegetthoffstrasse 9.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

M. A. Jozipovics, Gyergyóbélbor. Ön nem az első, aki áldozata a községi hatóságok tévedésének. Pótadó címén az előjárásnak nem volt joga sem a szesz, sem a likőr literjét három-három lejjel, ugyszintén sem a bor literjét egy lejjel, sem a sör üvegjét ötven banival megadóztatni, én tehát az ily címen követelt összegeket nem kötelek megfizetni. Forduljon egyébként ügyével a Venedéglősök Ipartársulatához (Cluj, Iparkamara), mely szívesen eljár benne, ha az Uj Keletre hivatkozik.

R. Miklós, Szatmár. Kereskedelmi érettségivel nem lehet az egyetemre beiratkozni. Régebben erre mód nyílt, ha bizonyos tantárgyakból (latin, fizika, stb.) való különbözeti vizsgával megszerezte a gimnáziumi érettségit. Ma azonban ezt nem engedik meg s az egyetemre sem lehet rendkívüli hallgatónak beiratkozni. Leghelyesebb lesz, ha a Kereskedelmi Akadémiára iratkozik be. Levelemben bővebbet.

L. Böske, Dés. Buenos Ayresbe vándorolt kis barátnője verseit átolvastuk. Nagyon őszinte, kedves irások, de meglátásik rajtuk, hogy az, aki írta, csak tizenöt éves. Azt, hogy Amerika azzal a tejjel-mézszel tolyó Kanaán, melynek hirdetik, már sokszor megirtuk, — de nem versben. Meg tudjuk érteni, hogy a gyöngédellektű Farkas Lilire nagyon fájdalmas hatással van ez a csoklás, de verseit mégsem tudjuk felhasználni.

J. Ábrahám, Varsolc. Rutin azt jelenti: gyakorlat, eredete francia. Reméljük, most már teljesen érti dr. Weissburg Chaim kitünő cikkét, mely „Nyolc hét Erec Jiszraelben“ cím alatt részint az Uj Keletben, részint pedig a hetilapban jelent meg. Salom!

W. József, Vulkán. Tekintettel arra, hogy eddig beküldött irásait nem bírjuk visszakapni, ismertesse gyógyítási módszerét dr. Goldenberg Pál orvossal (Cluj, strada Memorandului).

V. Ignác, Borosjenő. Levelét, melyben közli, hogy hajlandó lenne egy hadi vagy pogromárvát örökbe fogadni, áttettük az Erdélyi Zsidó Árvagonozóhoz (Cluj, Strada Filipescu 1.), melytől bővebb felvilágosítást fog kapni.

L. Adolf, Porumbac de jos. A visszaküldött „Truma“-nyugtáknöyvet az ön levelével együtt illetékes helyre juttattuk.

H. Margit, Tasnád. 1. Ha az illető amerikai egyetem irásbeli felvételi bizonyítványt küldött önnek, nincs szüksége bevándorlási engedélyre, de az utlevélhez szükséges egyéb iratokat meg kell szereznie. 2. A gyógyszerár Amerikában is patikajoghoz van kötve, ezt azonban itt sokkal könnyebb megszerezni, mint bárhol másutt.

M. Marcusi, Szászrégen. A kért darabot, ha meg tudjuk szerezni, elküldetjük a könyvosztály útján, vagy valami más, ifjúsági előadásra alkalmas zsidó darabot.

J. Lajos, Nagyszeben. Méir Ááron Goldschmidt: „Egy zsidósors“ című gyönyörű regénye, melyet most közöl az Uj Kelet, könyvalakban csak egy-két hónap múlva fog megjelenni, még pedig három kötetben. A sajtó alatt levő könyv ára körülbelül kétszáz lej lesz s már most előjegyezheti magát Giszkalay Jánosnál, aki fordítja, vagy az Uj Kelet könyvosztályánál.

— Az új nikkel- és rézpenzék. Bukarestből jelentik: Az új egy- és kételejes réz- és nikkelváltópénzt február elsején helyezik forgalomba.

— Leégett a giurgiui pénzügyigazgatóság épülete. Bukarestből jelentik: A giurgiui pénzügyigazgatóságnál tegnap tűz ütött ki, amely az egész épületet elpusztította. Az értékpapírokat hatvanmillió és a készpénz ötmillió értékben sikerült megmenteni.

Raglánok,

öltönyök, gyermekruhák megérkeztek

M. Neumann

céghez Cluj, Piața Unirei 14.

Telefon 481.

Ma nometert, mindenféle mérőműszereket készít és javításokat vállal. Gáspár műszerész Arad, Strada Horia 1. Javításvégett beküldött műszereket rövid idő alatt visszaküldöm. Telefon 315

Gyergyóbelbor. Ön nem közösi hatóságok tévedés elöljáróságának nem volt a likör literjét három-három bor literjét egy lejjel, sem ival megadóztatni, ön nem összegeket nem köteles egyébként ügyével a Ven (Cluj, Iparkamara), mely az Uj Keletre hivatkozott.

Dr. Kereskedelmi értekezésre beiratkozni. Régebben bizonyos tantárgyakból különböző vizsgával megtertségit. Ma azonban ezt egyetemre sem lehet rendezni. Leghelyesebb lesz, lémiára iratkozni be. L.

Enos Ayresbe vándorolt olvastuk. Nagyon öszinte, szik rajtuk, hogy az, aki azt, hogy Amerika nem a Kanasán, melynek hírdetük, — de nem versben, a gyöngédelték Farkas hatással van és a családudjuk felhasználni.

Dr. Rutin azt jelent: a. Reméljük, most már rg Chaim kitűnő cikkét, „Jiszraelben“ cím alatt részint pedig a hetilapban

Tekintettel arra, hogy nem bírjuk visszakapni, szeret dr. Goldenberg Memorandumai).

Dr. Levelét, melyben közli, hadi vagy pogromárvát Erdélyi Zsidó Arvagom-pesou l., melytől bővebb

de jos. A visszaküldött az ön levelével együtt

1. Ha az illető ameri-teli bizonyítványt küldött vándorlási engedélyre, de egyéb iratokat meg kell

égen. A kért darabot, elküldetjük a könyv- más, ifjúsági előadásra

ben. Méir Áaron Gold-című gyönyörű regénye, Kelet, könyvvalakban csak megjelenni, még pedig alatt lévő könyv ára s már most előjegyez- smál, aki fordítja, vagy

és rézpénzek. Baka- egy- és kétféle és t elsején helyezik for-

giui pénzügyigazgató- l jelentik: A giurgiui ap tíz ütött ki, amely totta. Az értékpapírokat az ötmillió értékben si-

gyermekruhák

umann

j, ei 14.

431.

beiktalótt másolatok r- visszaküldöm. Telefon 318

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő: Dr. Marton Ernő. Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg. Romániában és külföldön az „Uj Kelet“ részére kizárólag Rador Publicitate (Bucuresti, Str. Gen. Berthelot 1.) hirdetési iroda vesz föl hirdetéseket.

Lepadatu Kolozsváron. Lepadatu kultuszminiszter tegnap este Nagyváradra utazott, onnan Kolozsvárra jön, ahol az újévi ünnepet tölteni fogja. A miniszter át fogja nyújtani a román püspöknek a király által adományozott kitüntetések.

Ujévi amnesztia. Bukarestből jelentik: Az újévi alkalmából Ferdinánd király napiparancsal fordul a hadsereghez, amelyet szombaton délután alk is irt. Ujévre a hadügyminisztériumnak 16,225,300 lejt irányoztak elő a hadsereg élelmezésének javítására. Mardarascu hadügyminiszter a király elé tértéztette az újévi alkalmából szokásos kegyelmi tervezetet a katonai büntetések elengedése vonatkozásig.

Az ipari üzemek dolgozhatnak hétfőn. A Munkaadók Szövetsége kérvényt adott be a rendőrségi prefekturára, amelyben a hétfői (román újévi) munkaszünet felfüggesztését kérte. Ma délután a prefektúra ebben az ügyben értekezlet volt, amelyen Alimanescu belügyi vezérfelügyelő elnökölt. Az értekezlet elhatározta, hogy a kereskedők az újévi előtti vasárnapon egész nap nyitva tarthatnak, de a hétfői napon kötelesek üzletüket zárva tartani. Az ipari üzemek hétfőn egész nap dolgozhatnak.

Anatole France súlyos beteg. Párisból jelentik: Anatole France, a világhírű író súlyosan megbetegedett. Állapota komoly aggodalomra ad okot.

Senkit sem lehet kilakoltatni a készülő lakástörvény alapján. Bukarestből jelentik: Az „Argus“ jasi jelentése szerint Marzescu igazságügyminiszter ott megeafolta a lapokban az új lakbérleti törvényre vonatkozólag eddig napvilágot látott híreket. A javaslatot annak elkészülte után majd közli a sajtóval, egyelőre azonban csak annyit mondhat, hogy javaslata egyrészt el fogja hártani az evakuálásokat, másrészt biztosítani kívánja az alkotmány által is garantált városi tulajdonok jogát.

A marosújvári Mirjam tisztújító gyűlése. Marosújvárról jelentik nekünk: A Mirjam zsidó leányegyesület a napokban közgyűlést tartott, amelynek keretében között ejtették meg a vezetőség új választását. A közgyűlést Fischer Annus nyitotta meg, megnyitójában visszpillantást vetett az egyesület megalakulására és működésére. Ezután Kiss Simonné vezetése alatt megejtették a választásokat. Az új tisztikar így alakult: Elnök: dr. Hunvald Ernőné, alelnökök: Benjámín Rózsai és Berkovits Bella, titkár: Kiss Magda, jegyző: Spielmann Jenő, a marosvásárhelyi „Barisszia“ tagjai, pénztárnok: Izsák Tilda, ellenőrök: Salamon Margit és Fischer Irén, választmányi tagok lettek: Salamon Melinda, Friedmann Margit, Grünfeld Fáni, Marmarosi Lajos és Izsák Adolf, póttagok: Steinerz Sári és Kohn Adolf.

„Profán idill az Ur hajlékában.“ Az egyik kolozsvári heti riportlap újévi számában ezzel a címmel pathológikus fantáziájú, izléstelen cikk jelent meg a nagyenyedi zsidó hitközség met-szójéről. Nagyenyedi tudósítónk jelentése szerint a cikk az első szótól az utolsóig vakmerő koholmány, a cikkben szereplő B. Majer nevű metzész nem létező személy, a cikkben említett históriáról pedig Nagyenyeden senki sem tud, minthogy meg sem történt. A cikk írója minden valószínűség szerint krónikus anyaghiányban szenved és valamelyik kávéházi asztalnál eszelte ki ezt a szemérmetlen históriát, amit nem restelt olvasói elé tálni. A nagyobb valószínűség kedvéért ötletszerűleg Nagyenyedet tette meg vérszegény fantáziaszövevényének székhelyét. Ugyanugy Newyorkból is datálhatta volna a cikket. Az említett hetilap egyik száma különös véletlen révén Nagyenyedre is elvetődött, ahol az izléstelen cikk nagy felháborodást keltett a hitközség tagjai között. A nagyenyedi hitközség sajtóperrel fog válaszolni a cikk könnyelmű írójának.

Budapestben csökkentek a busárak. Budapestről jelentik: A budapesti vásárcsarnokokban az ünnepek után sem estek le az ünnepi nagy fogyasztás során kialakult árak. Most azonban az árak végre megtörték és az utóbbi napok alatt a bus ár a kilogramonként átlag 2000 koronával csökkent. Egy kiló elsőrendű marhahús most 15000 korona, két-három nappal ezelőtt azonban még 18000 korona volt.

Tizenhárommillió aranykoronát kap Románia a volt Osztrák-Magyar Bank aranykészletéből. Bukarestből jelentik: Az Osztrák-Magyar Bank likvidálása folytán Romániának jutó aranykészletből tegnap hatmillió aranykorona érkezett a fővárosba. További hétmillió megérkezését várják.

Dr. Gelei József előadása a megifjodás elméleteiről. Az unitárius kollégium dísztermében csütörtökön este fél nyolc órakor vetített képekkel illusztrált előadást tart Gelei professzor a Steinach-féle megifjodási kérdésekről. Az előadás belépő díja tetszés szerinti. Az előadás, mivel azon a nemi élet problémái és a nemiség kialakulása is szóba kerül, csakis felnőtteknek szól és a belépést jelvényekkel ellenőrzik.

A görög királyi pár autóbalesete. Londonból jelenti a „Daily News“, hogy az Olaszországban tartózkodó görög királyi pár újabb autóbaleset érte. György király gépkocsija összeütközött egy másik automobilal. A karambolban Erzsébet királyné súlyosan megsebesült, de a király sértetlen maradt. (Nem lehetetlen, hogy az angol lap tévedésből Olaszországba tette át azt az autóbalesetet, amely pár nappal ezelőtt Bukarestben érte a görög királyi párt.)

Sok szerencsét a halottas beszédért! Már öreg volt, szemlélődő böcs, jóságos és mindent megbocsátó, Aman András, a bécsi Carltheater volt igazgatója. Összegyűjtött vagyonából vásárolt egy furdőhelyet Graz körül, „Einöd“ nevűt, amelyet pompás erdők környeztek, fűrészalommal; kitűnő tehenészet, lovak, uradalmi felszerelés tartozott hozzá. Aman András egy napon elhatározta, hogy alapítványt csinál a kitűnő gazdaságból özvegyek és árvák javára, akiket a gráci hadtest tisztjei hagytak magukra. Csak havi 10.000 korona járandóságot kötött ki magának, hogy öreg napjait gondmentes nyugalomban tölthesse Bécs városában, művészi sikerei székhelyén. Csakhogy az alapítványt még békében tette. A bonyodalom két esztendővel azelőtt történt, amikor a tízezer koronák arra sem valának elegendők, hogy Aman András és öreg felesége a „Gemeinschaftsküche“ ebédjeit kifizesseék belőle a sovány kosztot, amiből a nyolcvankétéves ember és hitestársa táplálkoztak. Később még semmiből zsugorodott össze a 10.000 korona és hiába kérte a furdő kezelőjét, hogy valorizálják ezt a járandóságot, a felelet mindig az volt, hogy a birtok nem hajt, nem lehet, nem lehet... Aman András most perrel követelte, hogy jöttét helyébe jót kapjon. A védője a kezelőség hanyagságát ostorozta, a kezelőség a rossz idők miatt buslakodott és tördelte a kezeit. A pert elhalasztották; minden ilyen pernek ez a sorsa. De Aman Andrásnak megmaradtak a régi jó időkbeli való humora. „Nyolcvannégy éves vagyok — mondta a bírónak — nem hiszem, be tudom-e várni a per végét. Most már csak azt szeretném, ha legalább a pap kapná valorizálva a járandóságát.“ Az ügyvédje megnyugtatta: „A papot én fogom helyettesíteni — mondta — az esedékes honoráriumért.“ „Sok szerencsét!“ szölt szomorú mosollyal az aggastyán.

Bukarestben meggyilkoltak egy bécsi tisztviselőt. Bécsi jelentés hírtl adja, hogy Bukarestben borzalmas rablógyilkosság áldozata lett egy Bécsből odaszármazott tisztviselő. A bukaresti lapok ideérkezett számában még nem találunk híradást a bűntényről, amely jelentéseink szerint a következőképpen történt: Néhány héttel ezelőtt a Brevillier & Comp. bécsi csavargár részvénytársaság az Urbán és Fiai bukaresti céggel „Burco“ név alatt Bukarestben fiókot létesített, amelynek vezetésével a bécsi cégnél harmincöt éve szolgáló teljesítő Kment József tisztviselőt és Luzatto nevű másik hivatalnokot bízták meg. Kment és Luzatto a Strada Mercur egyik házában lakott, ahol azonban karácsonykor Kment egyedül maradt, mert Luzatto Bécsbe utazott az ünnepekre. Január másodikán kellett volna Luzattonak visszatérnie, de az utlevél kiállítás körüli késedelmek miatt visszautazása elhalasztódott. Kment szolgálja, Ilie Rau egy este Juon Leagu nevű barátja társaságában becsont Kment szobájába. A szerencsétlen embert letopták és addig ütötték fejével a fejét, míg meghalt. A gyilkosok néhány ezer lej és több apró holmi elrablása után a fejszét a ház pincéjében elrejtették. Rau ugyanakkor este egy vendéglős rokonához látogatott el, akinek feltűnt a legény véres ruhája. Azonnal jelentést tett a rendőrségnek, ahol a terhére rótt cselekményt tagadta. A helyszínen talált bűnjelke azonban elárulták a gyilkosokat. A meggyilkolt ötvenhárom éves volt és ismert bécsi család tagja. A szerencsétlen ember tragikus haláláról egy kereskedelmi utazó adott hírt rokonainak.

Elsülyedt egy angol tengeralattjáró. Londonból jelentik: Portland magasságában az 1—24 jelzésű tengeralattjáró elsülyedt. Gyakorlatozás közben a buvárhajó nekiment a hadihajónak és úgy megrongálódott, hogy nem tudott már felszínre jutni. Kevés a remény, hogy a tengeralattjáró tisztjeit és legénységét megmenthessék. Sorsuk attól függ, milyen természetű sérülést szenvedett a buvárhajó. Ha csak kis ütődést kapott a felületén, akkor lehetséges, hogy a személyzet még életben van. A hajó levegő-, oxigén- és élelmiszerkészlete négy napra elegendő, ha a naszád falai épek maradtak. Egyelőre azonban a harminc ember még foglya a tenger mélyének. A katasztrófa úgy történt, hogy a buvárnaszád programszerűen megtámadta a flottilla egyik hadihajóját, mely érezte is, hogy valami beleütődött, de ez az ütődés olyan gyenge volt, hogy gyakorlatokat nyugodtan tovább folytatták. Ezért most nem tudják pontosan megállapítani az elsülyedés helyét.

Lemondott a husii püspök. Bukarestből jelentik: A kultuszminiszter elfogadta Nicodem husii püspök lemondását, amelynek oka az agg főpásztor betegsége. Nicodem, mint egyszerű szerzetes, visszavonul a neamtzi kolostorba.

Francia anarchisták revolverharca a kommunistákkal. Párisból jelentik: A kommunista gyűlést rendeztek a drágaság ellen, melyen többek között Cachin képviselő is beszélt. A kommunista vezérek politikájával elégtelen anarchisták obstrukciója miatt azonban Cachin kénytelen volt a szónoki emelvényt elhagyni. A kavargás még sem ért véget s a két párt emberei több ízben revolverlövéseket váltottak. A lövöldözésnek két halottja van. Tizenhárom tüntető megsebesült.

Reu sziguranca-felügyelőt doktorrá avatták. Reu Ilés kolozsvári sziguranca vezérfelügyelőt, a kolozsvári fősziguranca helyettes vezetőjét, a kolozsvári egyetemen pénteken jogi doktorrá avatták.

Amikor a vadásztársaság igazgatója vadászni megy. A Romániai Vadásztársaság kolozsvári igazgatója, Bota Dumitru, többésmegával a közeli Csonka községbe ment vadászni. Vadászat után kissé zajosan igyekeztek hazafelé, a faluban egy kutya megtámadta őket, Bota igazgató erre agyonlőtte a kutyát. A lövés zajára előkerült a kutya gazdája, aki kérdőre vonta a társaságot. Szóváltás támadt közöttük. A veszekedésre megjelentek a csendőrök, akik a vadásztársaságot igazolásra szólították fel. A társaság nem tett eleget a felszólításnak, támadólag léptek fel s csendőrök kénytelenek voltak fegyverüket használni. A vadásztársaság tagjai szintén lövöldözni kezdtek, rövid néhány pillanat alatt a kis falu valóságos harcstérre változott át. Végre az ütközetből a csendőrök kerültek ki győztesen, a lövöldöző társaságot lefegyverezték, azután feljelentést adtak beellenük az ügyészre. Az aktákat áttették a törvényszékhez.

A mentők hírei. Csiky János, a Téglyá- utcai Reiter faszeggyár alkalmazottja, mikor a létrán egy súlyos ládát a kazán tetejére akart felvinni, megcsuszott és a földre zuhant. A kihívott mentők bevitték a súlyosan sebesült embert a sebészeti klinikára. — László Antal, az Iris porcellángyár gépésze, egy létrán dolgozott, elvesztette az egyensúlyt és a földre zuhant. A mentők megállapították, hogy agyrázkódást szenvedett. Bevitték a sebészeti klinikára. — Bágyi József Majális-utca 29. szám alatt lakó asztalosmester véletlenül megbotlott és a forró vízzel telt üstbe esett. Súlyos égési sebeket szenvedett. A mentők a börtöngyógyászati klinikára vitték.

Betörés a Wesselényi-utcában. Tegnap déli tizenkét órakor a Wesselényi Miklós-utca 14. szám alatt lakó Palocsai Ferencné lakását ismeretlen emberek alkulccsal kinyitották és az otttalált ékszereket és készpénzt magukhoz vették. A kár körülbelül huszezer lej. Két nap lefolyása alatt ez a második eset, mikor a betörő déli órákban követ el betörést. A rendőrség bevezette a nnumozást.

Rendőri hírek. Turós József Magyar- utca 84. szám alatti lakos bejelentette a rendőrségnek, hogy az éj folyamán ismeretlen tettesek az udvaron elhelyezett gazdasági szerzősámokat, melyeknek értéke meghaladja az ezer lejt, ellopták. — Burja Anna bejelentette a rendőrségnek, hogy eladásra szánt három ezer lej értékű disznóját a baromvásártéren ellopták. — E. P., az állami sziguranca tisztviselője feljelentette Kicinas Trajánt, az állami sziguranca volt tisztviselőjét, aki tőle nagyobb összeget kért kölcsön és nem fizette vissza. A rendőrség megindította az eljárást és megállapította, hogy Kicinas a város területéről ismeretlen helyre távozott.

HEIDENSCHAFTI GYAPOT

gyári lerakata, ugyszintén

**teesdorfi,
pottendorfi, schwadorfi**

sárga,
fehérített és
kékített
mule és double
osztott és
osztatlan

Minden számban kapható
eredeti
gyári árban
előnyös
fizetési feltételekkel

Dick Jakob és Fia Cluj

Telefón 453

Állomással szemben

KÖZPONTI BAR

Szenzációs újévi műsor!

Világvárosi attrakciók!

Rica Maca és Alexander

Janson Duo

Karyn Nelson

Edith és John Clark

Hans Oldais

Garvay Bessi

Myra Kaaden

Clara Segal

Karman Etta

Szigeti Joli

WORONOWSKY

Márton Sári

Georgete Krainitz

Marcella

Halász

Kezdetre 9 és fél órakor

Kiadó üzlet

A
Piata Mihai Viteazul
(volt Széchenyi-tér) 39. alatt a W. Bermann-
féle üzlet kiadó. Értekezhetni a
házigondnoknál, Cim
a kiadóban

KÖZGAZDASÁG

A Banca Nationala új cenzorai. Bukarestből jelentik: A király tegnap írta alá a Banca Nationala két új cenzora kinevezéséről szóló okiratot. Az új cenzorok Grigore Erenne és Alexandru Zenceanu. A cenzori működés tartama három év, 1924 január elsejéi kezdettel. A megbíztatás 1925 december 31-én jár le.

Január közepén lép életbe az új liszt kiviteli rezsím. Bukarestből jelentik a Consumnak: A pénzügyminisztérium távirati körrendeletet küldött az összes vámhivatalokhoz, amelyben a tézstaneműek, biscuitok stb., valamint a buza kiviteli díját 25.000 lej, griz, grizliszt és buzaliszt kiviteli illetéket az első 10.000 vagon után 35.000 lejben, a galvánelemek és villanylámpákhoz szükséges batteriák exportdíját kilogramonként 5 lejben állapítja meg. A felsorolt kiviteli díjak 1924 január 14-én lépnek életbe. A rendelet a fenti exportilletékeket font sterlingben is meghatározza, még pedig: buza, tézstaneműek stb. 23 font sterling, griz és grizliszt, valamint buzaliszt 36 font sterling vagonfélételekben, galvánelemek és batteriák kiviteli díját lejben kell befizetni. A pénzügyminisztérium fenti rendelete királyi jóváhagyást nyert 101—1924 szám alatt.

A mai valutapiac

A francia frank ma is eső tendenciát mutat és ennek tulajdonítják részben, hogy a lej nem tartja magát. Az export miatt a nyugati valutákban a szilárdulás tartós. Az árak a következők: osztrák korona 350—354, belöldi magyar korona 170—175, cseh korona 582—583, francia frank 9-70—9-75, svájci frank 35-15—35-20, dollár 202—207, font sterling 868—870, olasz lira 8-85—8-90, dinár 2-50—2-55.

Valutapiac január 12-án:

Bukaresti Devizák: Páris 975, London 874, Newyork 202-5, Róma 900, Zürich 85-50, Prága 590, Bécs 29, Budapest 105, Varsó 50.

Bukaresti Valuták: Napoleon 760, márka —, leva 130, török lira 98, font sterling 870, francia frank 10-30, svájci frank 36-00, olasz lira 900, drachma 390, dinár 220, dollár 199, lengyel korona 80, osztr. korona 29, magyar korona 60, cseh korona 570.

Zürich. Nyitás—Zárás: Newyork 576-5—576-75, London 2462-5—2481, Páris 27-50—27-25, Milano 2512-5—2430, Prága 16-77-5—16-77-5, Budapest 207-5—207-5, Belgrád 642-5—642-5, Bukarest 290—290, Varsó —, Bécs 81—81, Berlin 135—135.

Sörgyárosok gyűlése. A sörgyárosok országos szövetsége január 23-án Brassóban, a Gambinus nagytermében gyűlést tart, amelyre a rokonszámok képviselőit is meghívták. A gyűlésen szóvá teszik a sörgyárosokat érdeklő összes sérelmeket és javaslatokat terjesztenek elő a sérelmek orvoslására.

Csökkentik a behozatalt. Megirtuk, hogy a munkaadó köréből mozgalom indult az import csökkentése érdekében. A pénzügyminisztériumban a behozatal csökkentése ügyében már megkezdődtek a tárgyalások, amelyeken Vintila Bratianu elnökölt. Megjelentek az összes gazdasági részortot vezető miniszterek, továbbá Oromulu a Banca Nationala kormányzója, Stoicoiuci a bukaresti kereskedelmi és iparkamara titkára, Cerchez a munkaadók szövetségének elnöke, Geron Netta a bankszövetség ügyvezető igazgatója. Az értekezlet többek között konstatálta, hogy a bűriparban vagy vas és ruházati iparágakban feltűnő fejlődést tanúsítottunk az elmúlt esztendőben. Ezekben az iparágakban csak az egészen speciális gyártmányokban szorulunk behozatalra, egyébként a közszükséglet ki tudjuk elégíteni. Az a vélemény alakult ki, hogy ezekben a termelési ágazatokban erős importcsökkentésnek kell bekövetkeznie, hogy a hazai ipar érdekei kellőképpen védelmet találjanak.

Orosz élőállat-export Ausztriába. Bukarestből jelentik: Az orosz nyerstarmény és állatkivitel szervezése hatalmas arányokban folyik; most érkezett meg az első szállítmány élőállat Trieszten át Bécsbe és további nagy rakományok uton vannak. Az oroszok ab Wien és bécsi minőségben, bécsi sulyban adják el az élőállatot a bécsi piacnak.

Nem emelik fel az újságpapír vámilletékét. Megirtuk bukaresti híradás nyomán, hogy a vámbizottság az újságpapír behozatalának vámját különként tíz lejjel akarta fölemelni. Ez a terv, megvalósulása esetén, az újságkiadás és a könyvnyomtatás terén valóságos forradalmat okozott volna. A bukaresti újságok munkatársai a pénzügyminiszterhez fordultak fölvilágosításért. Vintila Bratianu pénzügyminiszter fölkerlte a lapokat a hír határozott megőfölsára. A kérdést a vámbizottság egyáltalában nem is tárgyalta.

Petróleumfinomító szindikátusa. Bukarestből jelentik: Azok a román petróleumfinomítók, amelyeknek nincs saját nyerspetróleum termelésük, vagy tisztító berendezkedésükhez képest nagyon kicsiny, a kormánytól eljártak, hogy engedje át nekik a törvényben biztosított nyerspetróleum tisztítását. A kormány az előterjesztést jóindulattal fogadta, csak a termelendő mennyiségekre és a minőségre kért a finomító vállalatoktól biztosítékokat.

A sóforgalom szabályozása Bukarestből jelenti tudósítónk: A sómonopólium megszüntetéséről még nincsen szó. Az állami monopóliumokról szóló törvény ugyan kimondja a sóforgalom szabadságát, de egyben felhatalmazza a pénzügyminisztert arra, hogy a sóeladás rendjét szabályozza.

Vendégipari Munkaadók szemléltje. A Kolozsvári Vendégipari Munkaadók Szövetsége a jövő héten megkezdí tervezett szemléltjét, amelynek turáját már összeállították. A bizottság a következő városokban keresi föl a szakmai testületeket: Dés, Szamosujvár, Zsibó, Zilah, Nagy-károly, Szatmár, Nagyvárad, Nagyszalonta, Arad, Temesvár, Lugos, Marosilye, Déva, Medgyes, Szegevár, Sepsiszentgyörgy, Brassó, Gyergyószentmiklós, Szászrégen, Marosvásárhely.

A gyorsárúszállítást megkezték az egész országban. Bukarestből jelentik: A CPE. vezérigazgatósága a gyorsárúszállítást az egész országban újból megkeztete.

A fásck kolozsvári körzetének értekezlete. A Faegyesület kolozsvári körzete ma választmányi ülést tartott, amelyen előkészítették a körzetnek január végén megtartandó közgyűlést. Itt elsősorban szervezeti kérdéseket vitatnak meg, összeállítják a körzetnek a jövő hónapokra való működési programját, előterjesztéseket tesznek az erdőkitermelési rezsím sürgős megváltoztatására az annak során statisztikát állítanak össze, amely megmutatja, hogy a múlt év termelésével szemben a jövő évben — a rezsím fenntartása esetében — félányi sem kerül kitermelésre. A jogi és közigazgatási bizonytalanságnak a közgazdaság szempontjából meg kell szűnnie. A gyűlés napját még nem állapították meg.

SPORT

A multévi angol bajnokság. Most jelent meg a multévi angol futballesemények statisztikai összefoglalása. Ezerint az egyesült angol királyságban a következő országgrési mérkőzéseket játszottak le 1923-ban: Skócia—Angolország (Glasgow) 2:2, Wales—Angolország (Cardiff) 2:2, Irország—Angolország (Belfast) 2:2, Skócia—Irország (Paisley) 2:0, Skócia—Irország (Glasgow) 2:1, Irország—Wales (Wrexham) 3:0. Az elsőosztályú ligadöntőben első helyre került a Liverpool 60 ponttal, második lett a Sunderland 54 ponttal, harmadik lett a most Bécsbe és Budapestre készülő Huddersfield Town csapata 53 ponttal. A másodosztályú ligadöntőt 53 ponttal a Notts County nyerte meg, míg a West Ham United 51 ponttal a második, a Leicester ugyancsak 51 ponttal a harmadik helyre került. A kupadöntőt a Bolton Wanderers nyerte meg a West Ham United ellen. A skótországi ligabajnokság mult évi eredményei a következők: 1. Glasgovi The Rangers 55 pont, 2. Airdricionians 50 ponttal, 3. Celtic 46 ponttal.

Max Brotmann Bukarest,

Str. Apolodor 33. külön osztályt létesített és elvállalja a kereskedelem és ipar körébe vágó érdekek képviselőit, bankoknál, központi szerveknél, autoritásoknál stb. stb.

Őn ezzel megtakarítja
a Bukarestbe való utazás
idejét és költségeit.

Referenciák: Bukarest összes nagybankjai.

APRÓHIRDETÉSEK

Butor! Legolcsóbb be-
vásárlási forrás. Klein
Izsák, Unió-u. 21. 1581

**Olesó
tüzifa!**

Prima száraz hasábfát
ősi- és vagonfényben
legolcsóbban házhoz
szállít Richter Salamon
v. Széchenyi-tér 37.

Sziszkinprém (gallérok
és széles csikok) olesón
eladó. Érdeklődők fordul-
janak a kiadóhivatalba.

Suche ein deutsches
Fräulein cu zwo Kinder
als erzieherin, nur Solide
haben sich zu melden bei
Katz, Piata M. Viteazului
22. s.ám. 6693

**Hutpack
papírt**

nagyon szép, fehér,
nagyalaku, külföldi áru

bálánként
2.400 lejért

szállít a

Cartea Românească
Diciosánmartin

Kolozsvár legforgal-
masabb helyén

**üzlethelyiség
átadó.**

Cim: Lloyd-Express,
Szentegyház-utca 4.

Bolthelyiség berende-
zett irodahelyiséggel, eset-
leg külön-külön is, a cen-
trumban forgalmasabb he-
lyen kerestetik. Ajánlatok
a kiadóba kéretnek „Co-
merciant“ jellegre.

Ko ozsvárt ismerő két
hivataloszlózt keresünk,
ki magyarul és románul
beszél. Bogza likörgyár.

Divatárusnő (modestin)
leány vagy asszony, önálló,
jó munkakerő, városi gyar-
korlattal kerestetik. Az
illető teljes ellátáson kívül
megegyezés szerinti fizet-
ést kap, c-aládtagnak te-
kintetűk és kellemes otthont
talál. Ajánlatok a kiadó-
hivatalba „Salon de mode“
jellegre küldendők. 6685

Házaspár butorozott
szobát keres konyhasz-
nával. Leveleket „Jó
fizetők“ jellegre a kiadó-
hivatalba.

Szántó és Komlós

aradi férfi-, fiu- és
gyermekruha fióktelepe
Cluj, (Kolozsvár)

Piața Unirei (v. Mátyás király-tér)
14. szám alatt Stief Ottó vezetésével megnyit.
Saját műhelyünkben készült férfi-, fiu- és
gyermekruhák, raglánok, téli felöltők és
szőrmés bekecskek, valamint bőrka-
bátok a **legolcsóbb árak**
mellett **nagy választékban** kaphatók.

Kisvasuti apróanyagot és „S“ talpfakapcsokat

raktárról szállítok

Hoffmann Sándor gépészmérnök gépműhelye Cluj-Kolozsvár, Székely-ut 2. szám alatt

Longines

órák
7 nagydíj
irodába és utazásra

Gyermekjáték, gyermekkocsik, diszmiárak

teljes kiárúsítása

Minden vevő
10% kedvezményben
részesül. Kiskereske-
dőknek nagyobb vétel-
nél nagyobb ár-
kedvezmény

Eisenstädter Fülöp és Társa

v. Lakatos-Áruházban

CLUJ

Strada Regina Maria
(v. Deák Ferenc-
utca) 13. szám
alatt

Önműködő vizemelőt emele-
tes házakba, saját vízvezeté-
ket lakóházakba szerelnek

szakszerűen és jutányosan

Pallos és Markó okl. gépészmérnökök

Cluj, Str. N. Iorga (v. Jókai-utca) 7. szám. — Telefonszám 650

Sándor Agoston Utóda

cégnél békebeli női és férfi

bőrkeztük újra kaphatók

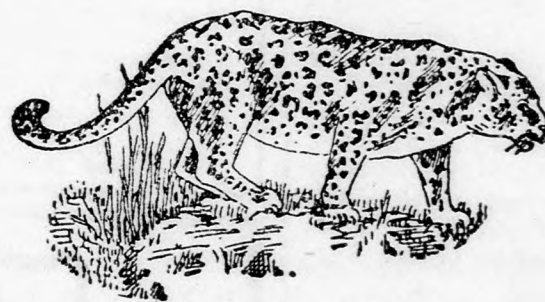
Férfidivatkülönlegességek! Férfi fehéreneműeket
mérték után vállalunk

Férfi francia „French“-ing 270 lej, valódi Pichler-kalap 300 lej
Rador

Izrael & Co. szőrmeáruháza Cluj

Calea Victoriei (v. Kossuth Lajos-utca) 2. szám alatt

Mindenféle szőrmék-
ből nagy választék
**mélyen leszállított
árakkal**

Vadbőröket min-
den mennyiségben
veszünk

Lera-
kat:

Szavatoljuk,

hogy 1 kilogram Marx-féle email- vagy padlóakkal 2 négyzetmé-
terrel többet festhet, mint ugyanannyi bármely más gyártmányuval

Rados & Co. festéknagykereskedése Cluj

Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand (v. Wesselényi Miklós-utca) 21. szám alatt

Telefon 612

Isten l
sincs bennü
érezünk, hog
tossággal vá
dül a jósló
tén gondolk
szeresség be
politikai szer
tömi, de vé
Szomorú jó
sén még az
sankint kezd
országunk
szon a mási
is, hogy mi
zős vesztés-
frank kata
keltett öröm
szágban, es
mor újra el
tek már
szág értelm
esuszik lefel
ilyen érték
nyokban em
tatlanul, fel

Igy h
nünk a tény
kájának me
büszke fran
gett az elvé
ugyancsak
nehéz a me
a francia pe
azóta, amió
vonultak a
zálogot veg
amelyeket
kodva akart
meg Francia
kezdet. M
sával újabb
ban. Első p
ban van e
juk meg a
realitásokra
arra, hogy
lyen végzet
államháztart
kel terheit
vetel-oldalra
meg. Egy o
kezett folyt
a modern g
széizmográf
róla. A tözs
mentális, ér
országok há
feljegyzí ny
kozik és fig
tok, az adó
kedenek az
és így kezd
is tudják, m
megy a piac
időközben f
risban is is
érzést, amel
idéz elő.

A fran
igyekszik h
bilent egye
tározott el
akarja a pé
rea azonban
lyok elé, m
elegendő, a
vizió alá ke
és félelem h
indultak Et
risba és ott
Meg kell sz
pánikot elől
gazdasági é